ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Богдана Хмельницького	**Програма практики** **«ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»**
Структурний підрозділ Освітній ступінь Спеціальність Освітня програма	ННІ фізичної культури, спорту і здоров'я, Кафедра теорії, методики фізичного виховання Бакалавр 016 Спеціальна освіта Ортопедагогіка
1. Перелік нормативних документів, які необхідно оформити для проведення практики (клопотання, договір, тощо), порядок їх оформлення та подання;	Договір про ведення практики. http://surl.li/qyycu Заява на проходження практики дистанційно. http://surl.li/qyych Наказ.
2. Мета та завдання практики;	**Метою** педагогічної практики є реалізація на практиці набутих знань з теорії і методики фізичного виховання про форми, методи, прийоми і засоби навчання, апробування і перевірка вмінь правильно добирати навчальний матеріал, складати план-конспект уроку, і проводити за ним різні типи і види уроків. Відповідно до мети практики ставляться такі **завдання**: 1. Формувати у студентів стійкі інтереси до професії вчителя, переконання необхідності набуття професійних знань і досконалого володіння ними. 2. Ознайомити студентів з діяльністю загальноосвітніх навчально-виховних закладів, вимогами до ведення шкільної документації. 3. Забезпечити умови для професійної адаптації студентів до активної діяльності в учнівських колективах. 4. Закріпити і поглибити знання з психолого-педагогічних і фахових дисциплін, оволодіти засобами і методами застосування їх при розв'язанні їх педагогічних завдань. 5. Створити умови для ознайомлення студентів з системою роботи кращих учителів фізичної культури. 6. Залучати студентів до практичної діяльності, формувати у них професійні вміння і навички,

	які необхідні для успішного здійснення навчально-виховної роботи та оволодіння конкретними методами навчання і виховання. 7. Формувати у студентів творчий, дослідницький підхід до педагогічної діяльності, набуття ними вмінь проводити наукові дослідження з використанням ефективних методів і методик педагогічних досліджень, аналізувати на наукових засадах результати педагогічної діяльності учителів, своєї власної та діяльності колег-практикантів. 8. Формувати у майбутніх педагогів самостійність і особисту відповідальність за ефективність підготовки та проведення різних форм та видів навчально-виховної роботи з вихованцями – проведення уроків, виховних заходів.
3. Загальні та професійні компетентності, які формуються під час практики	**Інтегральна компетентність.** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі педагогічної, корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів ортопедагогіки та характеризується комплексністю та невизначеністю умов. **Загальні:** 1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). 2. Навички міжособистісної взаємодії. 3. Здатність працювати в команді. 4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. 5. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. 6. Здатність працювати з фаховою інформацією. 7. Здатність відповідати за результати професійної діяльності. 8. Здатність бути критичним і самокритичним. 9. Здатність до використання інформаційно-комунікаційних технологій в ортопедагогіці.

	10. Здатність визначати мету та завдання власної та колективної діяльності, передбачати альтернативні рішення у професійній діяльності. 11. Здатність до професійного спілкування хоча б однією з іноземних мов та державною українською мовою. 12. Здатність до представлення результатів професійної діяльності та наукових досліджень з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. **Спеціальні:** 1.Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами. 2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти. 3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності. 4.Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами. 5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення. 6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів. 7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища. 8. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, 9. Здатність дотримуватися основних принципів,

	правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації. 10. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб. 11. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
4. Результати навчання за цим видом практики	Після проходження практики студенти зможуть: - поглибити набуті теоретичні знання, навчитися застосовувати ці знання на практиці в освітньо-виховній роботі в закладах загальної середньої освіти, в тому числі з особами з особливими освітніми потребами; - формувати у студентів стійкі інтереси до професії вчителя, переконання необхідності набуття професійних знань і досконалого володіння ними. - ознайомити студентів з діяльністю загальноосвітніх навчально-виховних закладів, вимогами до ведення шкільної документації. - забезпечити умови для професійної адаптації студентів до активної діяльності в учнівських колективах. - закріпити і поглибити знання з психолого-педагогічних і фахових дисциплін, оволодіти засобами і методами застосування їх при розв'язанні їх педагогічних завдань. - створити умови для ознайомлення студентів з системою роботи кращих учителів фізичної культури. - залучати студентів до практичної діяльності, формувати у них професійні вміння і навички, які необхідні для успішного здійснення навчально-виховної роботи та оволодіння конкретними методами навчання і виховання. - формувати у студентів творчий, дослідницький підхід до педагогічної діяльності, набуття ними вмінь проводити наукові дослідження з використанням ефективних методів і методик

	педагогічних досліджень, аналізувати на наукових засадах результати педагогічної діяльності учителів, своєї власної та діяльності колег-практикантів. - формувати у майбутніх педагогів самостійність і особисту відповідальність за ефективність підготовки та проведення різних форм та видів навчально-виховної роботи з вихованцями - проведення уроків, виховних заходів.
5. Місце проведення практики (перелік типів закладів)	Заклади загальної середньої освіти, державної та приватної форм власності.
6. Зміст практики: детальний та послідовний перелік видів роботи студента на практиці із зазначенням тривалості роботи впродовж дня	За кожним класом закріплюється один студент. Керівництво практикою здійснюють викладачі-керівники фахової кафедри та педагогіки і психології. <u>Зміст навчальної діяльності студента</u> під час педагогічної практики складається з таких видів діяльності: - ознайомлення із специфікою роботи освітньо-виховного закладу; - планування навчально-виховного процесу; - відвідування та аналіз уроків, навчальних занять, позакласних виховних заходів; - проведення уроків, навчальних занять, позакласних та виховних заходів; - участь студентів у засіданнях педагогічної ради школи про обговорення результатів та оцінювання педагогічної практики. <u>Зміст виховної діяльності студента-практиканта</u> складається з таких компонентів: - вивчення системи виховної роботи вчителя; - оволодіння навичками формування учнівського колективу; - формування вмінь з питань підготовки та проведення позакласної роботи; - організація роботи гуртків, клубів. <u>Зміст методичної діяльності:</u> - вивчення передового педагогічного досвіду роботи вчителів, вихователів, викладачів базового навчального закладу; - знайомство з організацією методичної роботи;

	- участь у роботі методичних об’єднань навчальних закладів. Зміст дослідницької діяльності: - вивчення науково-методичної літератури з обраного фаху; - педагогічні спостереження; - проведення експериментальних досліджень за темами курсових, кваліфікаційних робіт. В освітньо-виховних закладах студенти дотримуються "Правил внутрішнього розпорядку", виконують розпорядження директора, його заступників, керівників практики, викладачів-методистів, учителів, старости групи. Перший тиждень практики відведений для ознайомлення та адаптації студентів до нових умов. Під час практики студент виконує такі види робіт: **Організаційна робота.** Участь у настановчому інструктажі з питань змісту і організації практики. Співбесіда з працівниками школи (директором або його заступником з навчально-виховної роботи, класними керівниками, вчителями фізичної культури, лікарем або медичною сестрою) з метою ознайомлення з режимом роботи та традиціями школи, особливостями педагогічного та учнівського колективів, навчально-виховними задачами на період практики, системою і умовами роботи з фізичного виховання учнів; організацією лікарняного контролю за станом здоров‘я, фізичним розвитком учнів, санітарно-гігієнічного і педагогічного контролю за проведенням навчальних занять і масових фізкультурних заходів. Складання індивідуального плану роботи на період практики. Участь у нарадах, які проводяться адміністрацією школи з питань організації фізичного виховання учнів. Участь у зборах студентів-практикантів, які проводяться керівниками практики (викладачами фахових кафедр) з питань організації різних видів роботи практикантів та звітності за окремі її періоди. Виконання завдань керівника практики з підготовки матеріалів до звіту на підсумковій конференції. Оформлення залікової документації з практики та здача її керівнику фахової кафедри.

	Участь у підведенні підсумків практики, які проводяться викладачами фахових кафедр спільно з адміністрацією школи і класними керівниками. Участь у підсумковій конференції з педагогічної практики. **Навчально-методична робота.** Вивчення документів планування і обліку роботи з фізичного виховання учнів базової школи. Розробка плану навчальної роботи з фізичної культури учнів закріпленого класу на основі змісту, запропонованого вчителем школи. Розробка конспектів уроків у відповідності з планом, складеним практикантом. Розробка плану позакласної (секційної) роботи та планів-конспектів проведення секційних занять. Участь у методичних заняттях, які проводяться керівниками практики з виконанням конкретних завдань: проведення педагогічних спостережень, визначення щільності уроку і т. ін. Участь разом з викладачем фахової кафедри та вчителем фізичної культури в обговоренні відкритих уроків вчителів району (міста), разом з класним керівником - участь у тематичних семінарах та роботі педагогічної ради школи. Відвідування студентів-практикантів інших базових шкіл з метою вивчення та обміну досвідом роботи. **Робота з фізичного виховання на уроках** Проведення уроків фізичної культури в 1-9 класах в якості помічника вчителя, самостійне проведення уроків (1-9) класах, що закріплені за студентом. ПРИМІТКА. Всього за період практики студент-практикант повинен провести не менше 30 уроків. Кількість уроків у названих варіантах визначається для кожного студента індивідуально у відповідності з рівнем його підготовленості. **Позакласна робота** Проведення тренувальних занять в якості керівника гуртка (секції). Кількість проведених занять не менше 5. **Виховна робота з класом** Вивчення учнів закріпленого класу та особливостей колективу класу методом спостережень на уроках, з різних предметів та в різних видах діяльності в позакласний час (збори,

	заняття в гуртках, суспільно-корисна праця та ін.), встановлення особистих контактів. Вивчення особливостей організації та методики проведення виховної роботи в класі: планування роботи класного керівника, досвід керівництва учнівським активом, зміст окремих виховних заходів та ін. Організація роботи учнів з самообслуговування: чергування, прибирання класного приміщення. Контроль за успішністю (перевірка щоденників) та відвідування відстаючими додаткових занять з різних предметів. Підготовка фізкультурного активу класу і організація його роботи.
7. Види індивідуальних завдань (для студентів, які навчаються за індивідуальним планом, або з поважних причин не можуть виконувати основну програму практики, або навчаються дистанційно)	У зв'язку веденням в Україні військового стану студенти можуть проводити уроки дистанційно, виконуючи індивідуальні завдання. До індивідуальних завдань віднесено: розробка комплексів загально-розвиваючих вправ, індивідуальних комплексів спрямованих на розвиток фізичних якостей в тому числі з відео презентацією.
8. Вимоги до звіту про проходження практики: оптимальний перелік документів, які мають бути створені студентом у результаті практичної роботи (за потреби доповнити зразками оформлення)	У ході педагогічної практики студенти готують і подають після її завершення такі методичні матеріали: 1. Індивідуальний план. 2. План-графік навчальної роботи з фізичної культури на період практики для учнів класу, де студент є класним керівником. 3. Конспекти років з фізичної культури, які провів студент-практикант за період практики. 4. План-графік позакласної (секційної) роботи на період практики, де студент є керівником гуртка (секції). 5. Конспекти позакласних занять з фізичної культури, які провів студент-практикант за період практики. 6. Матеріали залікового уроку (розгорнутий план конспект, протоколи хронометрування і пульсометрії, зведений план графік протоколів хронометрування і пульсометрії, протокол обговорення залікового уроку).

	7. Щоденник педагогічних спостережень (завдання з педагогіки). 8. Психолого-педагогічна характеристика на учня (завдання з психології). 9. Звіт студента-практиканта.
9. Форми і методи контролю	За результатами педпрактики студенти отримують диференційований залік. Педагогічна практика оцінюється чотирибальною шкалою: ”відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”. Оцінка виставляється за кожний вид роботи : якість планування (тематичні плани, конспекти уроків), навчальна та виховна робота з предмета, аналіз уроків з фізичного виховання, виконання завдань з психології та педагогіки. На підставі цих оцінок за погодженням з викладачами-керівниками практики виставляється загальна оцінка. Якщо студент не виконав хоча б одного виду завдань педпрактики, позитивна загальна оцінка не може бути йому виставлена. Якщо студент не виконав певних видів завдань педпрактики, він отримує нові завдання і з дозволу директора інституту розподіляється в школу, де і виконує завдання без відриву від навчання в університеті . Студент, який не виконав програму практики з поважних причин, має право пройти її в терміни, визначені директором інституту. Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, надається право проходження практики повторно при виконанні умов визначених університетом. Студент, який повторно отримує негативну оцінку за педагогічну практику, відраховується з університету.
10. Критерії оцінювання за видами роботи (компоненти оцінювання: - види практичної роботи, - змістова частина документів, стилістичне та граматичне оформлення тощо)	***Шкала оцінювання педагогічної практики:*** 90-100 балів – **відмінно (A)** 82-89 балів – **добре (B)** 75-81 балів – **добре (C)** 67-74 балів – **задовільно (D)** 60-67 балів – **задовільно (E)** 35-59 балів – **незадовільно з можливістю повторного складання (FX)** 1-35 балів – **незадовільно з обов’язковим повторним курсом (F)**

	Критерії оцінювання роботи студентів в період педпрактики. **Оцінювання планів-конспектів уроків, позакласних форм організації занять** Оцінка “відмінно”. Студент, складаючи план-конспект уроку: 1) записав задачі уроку, враховуючи вікові особливості учнів; 2) зазначив тип і вид уроку згідно з типізацією у теорії і методиці фізичного виховання; 3) визначив методи проведення уроку; 4) визначив обладнання та засоби навчання; 5) склав план-конспект уроку, (зазначеної частини уроку, методи і тривалість проведення); 6) визначив зміст уроку (записано методрозробку із зазначенням індивідуальних завдань окремим учням класу). 7) зазначено прогноз педагогічної ситуації, яка буде складатися під час проведення уроку передбачено можливі ускладнення та шляхи їх вирішення; Оцінка “добре” Студент, складаючи план-конспект уроку: 1) записав задачі уроку, враховуючи вікові особливості учнів; 2) зазначив тип і вид уроку; 3) зазначив методи проведення уроку; 4) визначив обладнання та засоби навчання; 5) склав план-конспект уроку (зазначено частини уроку, методи і тривалість проведення); 6) визначив зміст уроку (складено методичну розробку кожного етапу з частковим зазначенням індивідуальних завдань окремим учням); 7) частково зазначив прогноз педагогічної ситуації, яка буде складатися під час проведення уроку або позакласних форм організації занять; Оцінка “задовільно” Студент, складаючи план-конспект уроку:

	1) записав задачі уроку, але не врахував специфіку їх та вікові особливості учнів; 2) зазначив тип і вид уроку з фізичної культури; 3) зазначив частково методи проведення уроку; 4) склав план-конспект уроку (зазначено частини уроку, методи та тривалість їх проведення) ; 5) визначив зміст уроку (методична розробка без зазначення індивідуальних завдань окремим учням); 6) не зазначено прогноз педагогічної ситуації, яка буде складатися під час проведення уроку; Оцінка “незадовільно” Студент, складаючи план-конспект уроку: 1) записав задачі уроку; 2) зазначив тип уроку, але не вказав його вид; 3) частково зазначив методи проведення уроку; 4) частково зазначив обладнання та засоби навчання; 5) визначив зміст уроку (без зазначення індивідуальних завдань для окремих учнів, не всі частини уроку зазначені в конспекті, допущені суттєві помилки у викладі практичного матеріалу); 6) план-конспект уроку складено менш ніж на половину. <u>Оцінювання навчальної та виховної роботи з фізичної культури</u> Оцінка “відмінно” виставляється студенту, якщо заліковий урок проведений на високому науково-теоретичному та організаційно-методичному рівні, якщо на ньому обґрунтовано висувались і ефективно розв‘язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання, раціонально застосовувались різноманітні методи навчання і прийоми активізації учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, підтримувалась добра дисципліна, якщо студент виявив творчу самостійність в доборі навчального матеріалу, дидактичного матеріалу, під

	час побудови, проведення й аналізу уроку та заняття. Оцінка “добре” виставляється студенту, якщо заліковий урок проведено на високому науково-теоретичному та організаційно-методичному рівні, якщо на ньому успішно розв‘язувались освітні, оздоровчі та виховні завдання, але недостатньо ефективно використовувались окремі методичні прийоми активізації учнів, якщо студент проявив самостійність в доборі навчального і дидактичного матеріалу, але припустився незначних помилок в побудові і проведенні уроку, позакласного заходу. Оцінка “задовільно” виставляється студенту, якщо в реалізації освітніх, оздоровчих та виховних завдань допущено помилки, недостатньо ефективно застосував методи і прийоми навчання, слабо активізував пізнавальну діяльність учнів, не завжди міг налагодити контакт з ними, припустився деяких помилок у викладі навчального матеріалу, під час аналізу уроку не зазначав своїх помилок та недоліків. Оцінка “незадовільно” виставляється студенту, якщо на заліковому уроці не були виконані освітні, оздоровчі та виховні завдання, допускалися суттєві помилки у викладі навчального матеріалу, не забезпечувалась дисципліна учнів, якщо студент некритично віднісся до своєї роботи.
11. Форми підбиття підсумків практики	Диференційований залік. Підсумки педагогічної практики обговорюються на підсумковій конференції інституту. Оцінка за педагогічну практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки студента.
12. Методичні рекомендації (з урахуванням особливостей спеціальності/освітньої програми)	Педагогічна практика (виробнича) у загальній школі: методичні рекомендації / упоряд. Т. О. Лоза, Д. В. Бермудес – Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка – 39 с.

13. Інформаційні ресурси для підготовки до проходження практики	**СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ** 1. Ареф'єв В.Г. Самостійна робота студентів під час педагогічної практики: Навчально-методичний посібник для студентів факультетів фізичного виховання педагогічних вузів / В.Г. Ареф'єв, В.І. Куриш, Н.Д. Михайлова. - К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2007. – 104 с. 2. Ашмарин Б.А. Теория и методика педагогических исследований в физическом воспитании / Б.А. Ашмарин. – М.: Физкультура и спорт, 1978. – 220 с. 3. Воробйов М. І. Практика в системі фізкультурної освіти / М. І. Воробйов, Т. І. Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2006. – 192 с. 4. Еркомайшвили И. В. Пособие практиканта по физической культуре: учебно-методическое пособие. [Електронний ресурс] / И. В. Еркомайшвили, О. Л. Жукова, С. Н. Борисова. – Екатеринбург: Изд-во Рос. гос. проф.-пед. ун-та, 2004. – 130 с. – 5. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.93 року. // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1094. - № 14. – С. 80. 6. Здоровый образ жизни [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zdobr.ru/index.php/-mainmenu-120. 7. Педагогічна практика студентів вищих навчальних закладів 3-4 рівнів акредитації. Методичні рекомендації підготували: доц. Архипова С.П., проф. Омеляненко В.Л., доц. Савченко О.П., доц. Триус Ю.В. Черкаси, 2000. – 28 с. 8. Програми з фізичного виховання для ВНЗ 1-4 рівня акредитації. – К.: Міністерство освіти і науки України, 1999. 9. Сергієнко Л.П. Практика студентів спеціальності «Олімпійський та професійний спорт»: Навчальний посібник. / Л.П. Сергієнко – Миколаїв: УДМТУ, 2003. – 160 с. 10. Стулов В. Е. Организация, содержание и методика внеклассной спортивно-массовой и физкультурно-оздоровительной работы [Електронний ресурс] / Владимир Евгеньевич Стулов – Режим доступу: http://www.shkola5nel.narod.ru/p115aal.html.

	11. Указ Президента України Про затвердження Цільової комплексної програми “Фізичне виховання – здоров’я нації”. Київ, 1 вересня 1998 року № 963/98. 12. Федько О. А. Цілісна природа здорового способу життя для особистості, нації та держави [Електронний ресурс] / О. А. Федько // Стратегічні пріоритети. – 2009. – № 4 (13). – С. 83-88. – Режим доступу: http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor_13/12.pdf. **Ресурси** Закон України “Про вищу освіту” // Освіта України. - 2002. - 26 лютого. Закон України “Про освіту” - К., 1996. Національна доктрина розвитку освіти. - К., 2002. - 24 с. www.mon.gov.ua - сайт Міністерства освіти і науки України. www.nbuv.gov.ua - сайт бібліотеки ім. Вернадського.
14. Програма затверджена на засіданні кафедри	Теорії, методики фізичного виховання, 30.08.2023, протокол № 1.

.